

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Generalis Totius Sacri Ordinis Clericorum Canonicorum
Historia Tripartita**

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

III. De Lateranensis Basilicæ dignitate, & eminentia super omnes alias
Ecclesias Vrbis, & Orbis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

Alexander Tertius, apud signiam, exceptus libri, quas deditum Senatoribus, septem Consulariis, & vi-
ginti solidor Cancellario corum, & quatuor libras qui-
busdam in primato, & exceptu quadraginta libris, quas
Alcarium obtinuit a nobis in iure super eadem terra
de lacu, pro forma reficienda, & senio molendini yn-
decim libras, & pro petro, & cimento adiunctor de-
cem libras, & pro macinæ quatuor libras, & pro tabu-
li quatuor solidos, & pro illis qui terram, que erat ante
molendin proicerant, vnde cinis solidos, quindecim libras expendimus in emundatione forma, decem
libras dedimus Odoni de Benedicto de Bonis, tres libras
privatum maior Alcarium. Hec in libro Ioannis
Diaconi in quadam additione. Multis quoque
fabricis idem Anatolius Lateranensem Basilicam
auxit, & ornauit. Porro Innocentius Ter-
tius, & ipse Lateranensis canonicus Ecclesia, &
monasterio Lateranensi donauit Castrum Tu-
sculi, sive Freccate cum Ecclesia S. Marie in O-
liuano, quæ modò dicitur de Cripta ferrata, sibi
Ecclesiam S. Andreae in Silice cum omnibus
suis iuriis, bonis, & pertinentijs, quæ donatio-
nem firmauit Honorius III, & ipse à pueri in
monasterio Lateranensi educatus, per suum pri-
uilegium datum anno primo sui Pontificatus per
manum Raynerij Prioris S. Frigiani, & S. R. E.
Vicecancellarij. Idus Novemb. Indictione 5.
videlicet anno Domini 1216. quod priuilegium
Onuphrius lib. 2. cap. 1. in Bibliotheca Vati-
cana fatur repetiri. Eandem quoque donationem
confirmaverunt Gregorius IX. altero
priuilegio inferius exscribendo, in quo omnia
Ecclesia, & monasteri bona suis nominibus de-
signat & Alexander IV. altero priuilegio, Priori &
Canonis Lateranensis facta anno Domini
1260. teles codens Onuphrius lib. 2. cap. 1. De-
cimum anno 1288. afflum peus fuit ad Pontificatum
Nicolaus IV. ex familia S. Francisci Affilij qui
cernens anteriores, & etiam posteriores Basilice
parietes casum minitantes, additis fortissimis re-
pagulis firmavit, vnde nonnullis creditum, &
affirmatum, in eo visum illud in plenum, quo Pon-
tifax Innocentius B. Franciscum labentem La-
teranensem Basilicam suis humeris sustinetem
vidit, quod sequentes versus misiuio in absida
notati monstrant.

Tertia Ecclesia Pater Innocentius hora,
Quæ se dederit domino, nuncare ruina
Hanc videt Ecclesiam, mox virpanofus, & aper,
Despliuit humerum supponens, sustinet illam.
At Pater euangelus Franciscum proficit, atq;
Verè est hic, inquit, quem vidimus, iste ruentem
Ecclesiamq; fidemq; fecit. Sic ille petit
Cuncta concepsa liber, latuus, recessit.
Francis est protus primus de forte Minorum
Hieronymus quarti Nicolai nomine surgens,
Romanus prefat pars circumficit hunc
Ecclesie, certam dependere ruina.
Ante retroq; levat, destruita reformat, & ornat,

Et fundamento pariem componit ab ini-
Postremo, quæ prima Dei veneranda refusa,
Visib; humana facie, hac integrassent.
Quo fuerat, steteratq; fito, celo etas eider.
Prefidū ecce tui Deus hac amplectere vota,
Quæ tibi persoluit, domus huius ornando decorem,
Serua, mirifica calo, terrāq; beatam
Effice, nos manibus tradias hunc hujus iniqui.
Ingredientis populus deorsum muuera sumat,
Quæ bonus hic pastor dedit, indulgeulo bessu.
Et larga pietate pater peccata remittere.

Ex tua sub misericordia absida sequens eogum,
quod candens rem sic testatur: Partim postmodum,
& anteriorum rumores huius saeculi Tempis à funda-
mentis redesciscunt, & ornari opere mox. Nicolaus
Papa IV. filius sancti Francisci, & factus ri-
tuum Salvatoris integrum reponi fecit in laco, vi-
spum miraculoso populo Romano apparuit, quando fu-
ita Ecclesia consecrata anno Domini MCCCI. & i
quidem fuerunt, qui Lateranensem Basilicam
vel primi fundauerunt, vel fundatis, & laben-
tem restituerunt, vel bonis temporalibus dona-
uerunt, & ornauerunt vique ad Bonifacium VIII.
qui triennio post Nicolau IV. fuit
Pontificatu.

CAPUT TERTIVM.

De Lateranensis Basilica digni-
tate, & eminentia super o-
mnes alias Ecclesias totius
Vrbis, & Orbis.

Oannes Diaconus, & Cico-
nius Regularis Ecclesiateranensis scribens librum
de ipsa Ecclesia Lateranensi ad Summum Pontificem A-
lexandrum III. opus sumum
orditit: Iudei scriptorum de po-
reno Sanctorum sancta Dei Romana, id est, La-
teranensis Ecclesia, compositum de Archonbi, & Vanav-
ram Pontificum gestu, que feliciter Ecclesia pertra-
bit, & imperiali priuilegio, & prærogativa facta
Sedū Apollonice, dono gratiae Dei Salvatoris 1237
CHRISTI super omnes Ecclesias totius Orbis terre-
rum obtinet principatum, quæ etiam diuonata Apo-
stolici calminis, & Romani imperii eame posuit glo-
riosum. Et quoniam totus Orbis terrarum huius ma-
tri Ecclesia debita subordinatione exhibet, debet ob-
sequium, multe ex diuersis Regionib; Legati huc con-
veniant, quibus neferentibus, quantum, & quam peti-
sum in hac prædicta Ecclesia Sanctorum. Da ista re-
conditam, per illarum informationem literarum rela-
tivæ esse manifestum, &c. Sunt prædicti innumer-
a propemodiū argumenta, quibus huius vo-
tarium

CAPUT
accubilis, & laetæ sanctæ basilicæ dignitas, & pre-
eminentia super omnes alias Ecclesias dem-
onstrat: Verum nos haec pauca de mul-
titudine excludimus.

D. Bernardus Abbas Clarcualensis in que-
dam sermone de priuilegijs B. Ioannis Baptista
Onuphrio referente libro 1. capite 4. sic dici-
tur: Datus honor est effigie matris Ecclesie: hoc enti-
natur, & magis a communione Ecclesiarum Ecclesia Re-
gula, cui dicitur est: Ego pro te rogavi Petrum, ut no-
ticias filio tuo, in honorem sancti Ioannis Baptista
postulabatur noster, consecrata est. & figura, di-
gitum tuum, et tu sententiā propria sequitur:
Et singulare amicum eius illuc proce-
deret, & principiū ipsa consecratur: Elelio precul-
dabo regalē in illa ipso Urbe loquens rudi-
cione paternam Ecclesie, quævis eis duo lumina rursum
elephas consenserunt. Hec D. Bernardus apud
Onuphrium, quem tamen sermonem inter D.
Benedicti scripta non inueniunt hoc nihil refutat,
cum in peribolo porticus majoris ante portas
Basilicæ quam Eugenius III. S. Bernardi discipu-
li inveniendam curavit, hi versus nunc etiam le-
guntur, qui veritatem sic testantur:

Dignatus Papali datus, ac simili Imperiali,
Quid non curiarum mater, caput Ecclesiarum.
Hoc Salvatoris celestia regna datur in
Kome fuxerunt, cum curia a patribus fuerunt.
de re exto cancri, supplice voto
Nostra quodbas ades, sub Christi inculta fedes.

In aliis quoq; Basilice supra marmoream
sedem, qui in medio extante Aram maximam,
ubi Papæ sedere solet, quando sacris interest,
funt & alij verba sequentes.

Hoc illi Papali sedes, & Pontificalia.
Reges & Christi de iure Vicarii ipsi.
De quaevare datus, fides Romana vocatur:
Si debet viri nisi filius papa sedere,
Et quæ sublimis, ait subdatur in iuui.
Tulans etiam Onuphrius lib. 1. cap. 5. & in li-
bello de septem urbis Ecclesijs, alios sequentes
versus in foliis olim lectos sic:

Agescit confitit, sacer baptismate funis,
Quod domus hec mundu nulli sit in Urbe secunda.
Romam Papali locu his sit, & Cathedralis,
Principat mundi meruit fini late rotundi.
Confundat nemō secum de iure supremo,
Omnia ei cedit locu, & reverenter obedit.
Hoc Constantinus in Caelum mente supinus,
Utra mendatis inrus, forisq; novatus
Fondat primus salutis quod in ordine simus.
Et fratres seruus cogit nos sorores rerum.
Christi successor primus fidei, professor
Petru ab his fidei luxuris resia preda,
Clavis pectori recludent regna beatu.

II D. Enam Canonico regularibus Laterano-
politi, cum seculares sufficiunt introducti, li-
te de precedencia inter illos, & S. Petri canonicos
& per multis annos exagitata, Gregorius

percellit, & laetificat Basilicę dignitas, & pre-
eminentia super omnes alias Ecclesias demon-
strari potest: Verum nos haec pauca de multis
subiecta exflimauimus.

D. Bernardus Abbas Clarcualensis in quo-
dum sermone de privilegijs B. Ioannis Baptiste,
Onuphrio referente libro 1. capite 4. sic dicit:
Diximus honoris eti assertio maris Ecclesie: bac enim
natur, & magis a uniuersitate Ecclesiarum Ecclesia Ro-
mana cui dicitur est: Ego pro te rogavi Petrum, ut non
destituat filius tuus, in honorem sancti Ioannis Baptiste,
per Salvatoris nomen, consecrata est, & signata. di-
gredi namque erat, ut sententiam sponsi sponse sequen-
tia evanesceret, & singulare amicum eum illuc proue-
bilem principatum ipsa consenseret: Elelio procul-
dabili singulari illi, in id ipsa Urbe Ioannem vindica-
re primatum Ecclesie, quoniam eadē dies lumina rora morte
clarijor & consparcarunt. Hac D. Bernardus apud
Onuphrium, quem tam sermone inter D.
Bernardi scripta non intinui; sed hoc nihil refert;
nam in peritio porticus maioris ante portas
Basilicę quam Eugenius III. S. Bernardi dicipu-
li in ecclesiā curauit, hi versus nunc etiam le-
guntur, qui veritatem sic testantur:

Dignat Papali datus, ac simul Imperialis,
Quod sum cunctarum mater, caput Ecclesiarum.
Hoc Salvatoris cœlestis regna datoris
Nomine sauxerunt, cum cuncta parata fuerunt.
Si vot ex toro conuersi supplice voto
Nostra quod bac edes, tibi Christe inclita fides.

In aliis quoq; Basilicę supra marmoream
sedem, quae in medio extantate Aram maximam,
ubi Papa sedere solet, quando sacrifici intercessit,
sum & alii veribus sequentes.

Hac est Papalis fides, & Pontificalis,
Prædicti & Christi in ture Viciarii isti.
Et quatuor datur fides Romana vocatur:
Ne debet vere nisi solus Papa sedere.
Et quia sublimis, alii subduntur in iuu.
Tellaturetiam Onuphrius lib. I. cap. 5. & in li-
bello de septem urbis, alios sequentes
verbi in aliis olim lectos sic:

Augustana cuncti sacro baptismate functi,
Quod dominus hac mundi nulli sit in Orbe secunda.
Non cum Papatu locu sit, & Cathedrālū,
Primatum mundi meruit sine lito rotundi.
Centenda nemo secum de iure supremo.
Omni ei cedit locu, & reverenter obedit.
Hoc Constantinus in Culum mente supinus,
Lepra mundata mentu forisq; nouatus
Fundavit primus, saluum quod in ordine scimus.
Et series rerum cogit nos scribere verum.
Christi successor primus, fidig, professor
Petrus ab hac sede laxauit retra præde.
Cleme pœnitens reclidens regna beatu.

II. D. Emom Canonicus regularibus Laterano
pulsi, cum seculares tuissent introducti, li-
te de precedencia inter illos, & S. Petri canonicos
exorta, & per multos annos exigitata, Gregorius

XI. sequenti decreto, in tabula marmorea pro-
pe calcidicam eiusdem Basilicę muro affixa, sic
diremit: Gregorius Episcopus seruus servorum Dei ad
perpetuam res memoriam. Super uniuersa Orbis Ec-
clesias Romanas Pontifex a Domino constitutus, circa
ea, de quibus dubitari dicitur, ut cuiuspi possint quecumq;
dispensatio, declarationu sue, vbi expedit, suam pronostio-
num adiicit, prout fore conficit oportet. Sanè dudu-
dum minori fungebatur officie, percepit, quod de Ec-
clesia Lateranensi, quā clara memoria Constantini fa-
dilissimus Imperator in Lateranis palatio suo, ubi mala-
ciosi mūdatu à lepro, & sacri baptismatis fonte renau-
tus confixus, sub vocabulo sancti Salvatoris, statuens,
quod ex tunc libera esset vincung, pœnas per Urbi, &
Orbē Ecclesias constitutus, quod altera imperialis pro-
hibitio inhibebat, à quibusdam curiosis dubitabatur, ac
etiam in presenti dubium resuocatur, si ipsa in Urbe,
& Orbe terrarum præmentiam, & honoris prærogati-
vam in Romana Ecclesia, & cunctis Chribiticolis obti-
nere debet. Non igitur voluntate huic dubio finiter impon-
nere, & super amputare materiam, definitius, sacro-
ficiam Lateranensem Ecclesiam, perpetua sedē nostrā,
inter omnes alias Urbus, & Orbē Ecclesias, & Basilicas,
ac etiam supra Ecclesiam, & Basilicam principia Apo-
stolorum de Urbe, supremum locu tenere, eamq; de su-
re maiorem esse omnibus alijs Ecclesij, & Basilicas su-
prascriptis, ac supra omnes, & singulas Ecclesias praefas-
tas, & Basilicas prioritatis, dignitatis, & præminencia
bono letari. Et si quid contra huiusmodi regulę, decla-
rationē determinationē, ac definitiōne à quoqua quavis
autoritate scienter, vel ignorantie accentuatū fuerit,
id iriticum decernimus & inane. Null ergo omnino li-
ceat, hanc paginam nostrā declarationis, constitutioris
ac definitionis infringere, vel ei ansa temerario contrarie-
re. Si quis autem hoc artit, ut presumperit, indignati-
onem Omnipotenter Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli
apostolorum eius se noverit incursum. Datum Auenio-
ne 10. Cal. Februario Pontificatus nostri anno secundo.

III. E

lige dignitas refulget, ex sacrifici numerum reli-
quias, quibus cum summa totius Urbis, & Orbis
veneratione ditatur, & ministrice ornatur, quas Io-
annes Diaconus dicto libro cap. 4. numerans
ita scribit: Multe, & penè infinita supradictæ om-
nes reliquias comprehenduntur sequentibus
verbis, qui à tempore antiquissimo in eadem
Basilica legebantur:

Et facta Sanctarum si nomina Reliquiarum
Lellos scire velu docet hoc te carba fideli.
De Christi cuna, q; virga regnabit vna,
Calo manu datum, Paronyphi manna beatum,
Mensa gerens canam, turbamq; cibam duodecim,
Unde facit fangus, quem sudit mysticus anguis
Hui Bisemorum coniungitur arca virorum,
Arca tenens pacium, septem candelabra, taedium,
Quæ sicutem fregit, & aqua tunc dare cequit,
Vas aurum purum, pœnitus incendia tauri,
Gaupe quod sacrus aderat ringendo laetari.
Clauditur & cista clamys inconsutilis ista.

Vetus

Vestu purpurea iuxtrice manu Pharisae,
Hac latet in capsa de cali culmine lapis,
Cumq; tot bu donu sunt panes propositionis,
Et panes frangenti quatuor manus edentis,
Sanguine Bapti: Ha pariter locis omnibus iste
Est sacerdos & Magnis fudaria continet agni,
Præconisq; datipars corporis incinerat,
Deq; plisi tunica pretiosa carnis amica,
A longe annis Paracymphi sacra loannis
Vestis seruata, juvenum triaq; reparata
Membra dedit vita, iacet infusor abdita rit
Eiusdem plena gignitur facta catena.

Exstat etiam alia tabula sub Nicolo IV. facta, in qua reliquiarum nomina, quarum notitia tunc habeatur sic leguntur exarata, videlicet illa: *Basilicas.*
Saluatoris Domini nostri Iesu Christi, sancti Ioannis Baptista atque Ioannis Evangeliste his sacro sandaliis, ac venerabilibus insignis confitit Reliquias. In primis hoc altari ligneo, quo sacerdoti Dei Pontifices, & martyres apostolorum tempore habuerunt, in quo per cryptas, & diversa latibus missas celebrabant, persecutiois rabi eminente. Super quo desuper est mensa Domini, in qua Christus canavit cum discipulis suis in die cane. Infra autem sub altari sunt de sanguine, & aqua de Latero Christi ampulla due. Item est ibi de Cane Christi, tunica inconspicua, & purpurea vestimentum eius. Item sunt ibi Sudarium, quod fuerit super caput eius, & linteum, unde pedes discipularum extiterit. De quinque panibus bordaceis, item de cineribus, & sanguine sancti Ioannis Baptista, & cithara eius de pisis Camerorum. De Manu Sepulchri sancti Ioannis Evangelista, & tunica eius, etiam pars catene, cum qua ligatus erit ad Epheso forcipes cum quibus tonsor fuit de mandato Cesarii Domitiani. Sub illo nempe altari est arca foderis, in qua sunt duas tabule Testamenti, *virga Moysis*, & *virga Aaron*, et ibi candelabrum aureum, & horribilium aureum thymiamate plenum, & *vera aures plena manna*, item de panibus propositionis, in marmore sercalo super altare sancte Maria Magdalena sunt reliquias. Caput sancti Zacharia Patris sancti Ioannis Baptista in tibeca argento. Caput sancti Pancratii Martyris in alia tibeca ex argento, catena, quæ B. Ioannes Euangelista vinctus de Epheso ad urbem addulcere esset, item vero quidem sancti Iohannes venenatis, & illi non vocuit, item eiusdem sancti linea tunica, tibeca argentea plena obibus sancte Maria Magdalene, Epitula beati Laurentii Martyris, interula linea Domini nostri Iesu Christi, quam ei beata Virgo fecit, in capitulo argenteo, linteum quo Christus Apostolorum pedes tergit, pars barundinis, quo percussus fuit in capite in domo Pilati, forcipes, quibus beatus Ioannes Baptista atrox fuit, velam, quo velatum fuit corpus sancti Salvatoris in Cruce pendens, Sudarium, quo caput Christi in Sepulchro positi insolitus fuit, cineres sancti Ioannis Baptista, vestes, & capilli sancte Drei Genitricis Mariae, dentes sancti Petri apostoli, propulsum Circumcisio Christi, quod tempore drepunctionis Urbis amissum fuit, nuper vero inuenientur, vas in quo eis sanguis, & aqua, que fluxerunt de latere Domini nostri Iesu Christi.

Ita, frustulum Crucis Christi. Plurima alia sunt nona Sanctorum Reliquie.

In Sacario esti capsa lignea, cum multis Sanctorum sine nomine ossibus, puluere, & cineribus, quæ olim in Ecclesia S. Joannisante portam Latinam inuenta fuit, & eod translata. Item caput S. Gordiani, & cranium S. Epimachii, & alia multæ Sanctorum reliquie, de quibus vide Ossiphrium de septem Viris Ecclesijs in Lateranen-
sium, & lib. 1. de Ecclesia Lateranensis, capite 5.

CAP VT QVARTVM.

De antiqua Canonicorum, sive Clericorum regulariter, & communiter viventium Congregatione, per B. Sylvestrum Pontificem in Lateranensi Basilica instituta, usq; ad Bonifacium Octavum continuata.

R principio statim post conditam Lateranensem Basilicam, instituti sunt in illa per B. Sylvestrum Pontificem clerici. A postolico more vitam comunitate ducentes, ut libro secundo capite 11, probatum reliquimus. Hinc enim Sanctissimum Pontifex Eugenius huius nominis IV. in suis literis Apostolicis, quibus clericos canonicos postillimo ad eandem Basilicam reducit. Originarios eiusdem Ecclesie canonicos, sive clericos dicere non dubitauit: quorum disciplina cum temporum vicissitudine labores, B. Leo Romanus Pontifex per Gelatum Valerij filium, sanctissimum patris Angiliani discipulum, secundum regulam Apolloniacum ab ipso Augustino conditam reparauit, quorum in futurum ab eodem metit Gelatio vique ad Bonifacium VIII. eti. sepius collapsum, sepius refutatum continuata successione in eadem Lateranensi Basilica manifistis, dicto libro superiori pluribus est demonstratum. Ceterum post Leonem I. regulam canonicanam in dicta Basilice mutantem per Magnum Gregorium, huius representam, ait Ioannes Mauburnus Doctor Panificis in Venatorio libro a capite 12. ex Ioanne Dioniso in sua historiâ libro 2. capite 12. scribente, B. Gregorium Clerum Ecclesie Romana sic refermasse, ut talis esset tunc sub Gregorio pene Vrbem Ecclesie Romana, qualis sub Apollonio Luca, & apud Alexandriam à Phlone commemoratur. Eandem quoque post ducentos annos per Eugenium II. in Conclio Romano reditam dicti Concilij capite 7. sic habemus testi-

mationes ex his, ut tracta Ecclesiæ lateranensis existatur, in quibus Clerici discipline Ecclesiæ institutæ, et omnes rerum fit refectionem, ac dormitionem, scilicet a fine ad vix clericorum necessaria. Quem Canonem in capitulo Necessaria 12. quod 1. Gratianus transferit. Sed et sub Sergio II. circum anno 900. post Lateranensem Basilicam renovatam, ipsam canonicanam institutionem in lib. 1. Codice Pontificis restituat, & renouatur. Tamen idem Joannes Mauburnus lib. 1. cap. ex antiquis Basilicæ constitutionibus, qui in monachico ad septem fontes dicit custodiad. Ex quibus etiam liquet, priscorum canoniconum Lateranenum disciplinam longè strictioris quam posteriorum exitisse: nam mediopatruos singulare, Praepositi præente, & Presbiteri sequentes, & binis in ordine ad Ecclesiam procedebant, preces prolitis præmittebant, sub nimis Evangelium cum thuribulo, & alijs similibus cibis. A calendis Octobris vique ad Quadragesimam post matutinas Vigiliae matutine defunctorum agitantur ita, ut paucum noctis refaret, in quo iuniores quiete, reliqui vero oratione insistantur hanc, & alia quampli Mauburnus de antiquis illis canonice ex libro dictum Constitutionem. Fuisse autem canonicos regulares non autem more secularium viventes, ex quodam alio statuto in codem libro contento plene colligitur, in quo de canonicis habebit sic alii: *Uires in causa procedunt, tenuis, capax, pellens, ostendit, & subtiliter, & suave, suauitatem caligis disponit, & solu interius perficit.* Eadem vero Constitutiones similares fuisse, ex alio statuto evincitur, i. ex libro de iusti Miffis celebrandi, & communicari diuino habetur.

A pparet etiam eundem antiquorum canonum, sive clericorum dignitas, & eminentia cu[m] ex multis, tum ex hoc postillimo, quod scribit Oruptionis in lib. de septem Viris Ecclesijs in Lateranensi. Prior videlicet Lateranensem in seffibibus, & generalibus, clericorum Romanorum consuetudinem coram Romano Pontifice non solum clericos, sive regulares, sive seculares, & monachos, Abbatibus, verum etiam Cardinales presbiteros, & Diaconos, solis Episcopis exceptis, procedere conuenisse; sic enim ait: *Civitatis eiusdem. Pontifex in Ara ipsius maxima celebrabit, et magis, qui in Curia Romana aliquam dignitate, & honore facilius regnare congerient, aderant, & offebant;* mox qui primi erant septem Episcopi Cardinales, videlicet Officiis, Portuensis, sancti Rotha, Transfinis, Tejalensis, Sabina, & Alba. Hi Romani Pontifices, & primi sedi Episcopi appellabantur, quoniam prout consecrati ut Prior Episcoporum Cardinalem decubatur, qui nunc Decanus Collegij vocatur. Pofit ad eam quinque Patriarchalium Ecclesiastarum, videlicet Prior canonistarum Basilicarum S. Petri, & S. Mariae.

Liber III.